

การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

The Operational States of Drugs Problem Prevention and Solution in Schools
under Buriram Primary Educational Service Area Office 1

สนอง หอมรวง* ดร.โกวิท วัชรินทรางกูร**

*นักศึกษาลัทธิศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ ด้านการให้ ความร่วมมือ ด้านการประเมินผล และด้านการนำผลการปฏิบัติสู่การปรับปรุง กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 76 คน และครูผู้สอน จำนวน 285 คน รวม 361 คน แล้วทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .837 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ในแต่ละด้านตามวิธีการของเซฟเฟ่ โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
  2. เปรียบเทียบการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประเมินผล และด้านการนำผลการปฏิบัติไปสู่การปรับปรุงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่าง
  3. เปรียบเทียบการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน
  4. ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ผู้บริหารและครูควรร่วมกันวางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง มีการวางแผนและดำเนินงานในเชิงรุก มีการจัดตั้งกลุ่มเฝ้าระวังยาเสพติดในโรงเรียน ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินการ ควรมีการดำเนินการตามกฎหมายอย่างจริงจัง ควรมีการตรวจสอบหาสารเสพติดในนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ
- คำสำคัญ :** ปัญหายาเสพติดในโรงเรียน, การป้องกันปัญหายาเสพติด

Abstract : The purposes of this research were to study and compare The Implementation of Narcotics Problem Preventing and Solving Drug Problems of administrators and the teachers in Opportunity Expansion Schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1 between respondents' status and working experiences according to 5 aspects: preparation, operation, cooperation, evaluation and taking action for improvement. A total of 361 people (76 administrators and 285 teachers) were selected by using the Table of Krejcie & Morgan and the simple random sampling and interviewed using a 3-part questionnaire, including check lists, rating scale, and open ended form with its reliability value at .837. The statistics used to analyze the data collected were percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by t-test and one-way ANOVA. If the significant differences were found, the Scheffe' method was used the level of significant differences was set at .05. The results of this research were as follows:

1. The both of administrators and teachers' opinions on the Implementation of Narcotics Problem Preventing and Solving Drug Problems in Opportunity Expansion Schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1 were at a high level.

2. On comparison, the Implementation of Narcotics Problem Preventing and Solving Drug Problems in Opportunity Expansion Schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1 according to respondents' status, their opinions were significantly different at a level .05, except on the evaluation and taking action for improvement were significantly different at a level .01.

3. On comparison, the Implementation of Narcotics Problem Preventing and Solving Drug Problems in Opportunity Expansion Schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 1 according to respondent's working experiences, their opinions were not significantly different.

4. Regarding additional opinions and suggestions, the administrators and the teachers should join hands in planning in Narcotics Problem Preventing and Solving Drug Problems continuously. The planed operation should be done in proactive manner. Narcotics Problem Preventing watchdog groups should be established in the schools. Adequate budget should be allocated for conducting operation. The laws should be seriously enforced. Students should be examined for Narcotics substance continuously. And cooperation between organizations should be established.

Keywords : Drug Problems in Schools, Problem Prevention

บทนำ สถานการณ์ประเทศไทยในปัจจุบันกำลังเกิดวิกฤตทางสังคม วัฒนธรรมและศีลธรรม ทำให้เยาวชนในวัยเรียน มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ไม่เห็นคุณค่าของตนเอง หนีเรียน ติดเกม เล่นการพนัน เที่ยวกลางคืน

มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ผลการเรียนตกต่ำ และติดยาเสพติด เป็นที่ทราบกันโดยทั่วแล้วว่ายาเสพติดก่อให้เกิดความเสียหายกับสังคมไทยมาช้านาน ปัญหายาเสพติดมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและรุนแรง นับเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทำให้สูญเสียทรัพยากรของประเทศ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาเป็นวัยที่กำลังอยากรู้อยากลอง สนใจสิ่งแปลกใหม่ มีพฤติกรรมเลียนแบบเพื่อน จึงมีความเสี่ยงต่อการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หากไม่ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต ดังนั้นทุกฝ่ายจำเป็นต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เป็นปัญหาหนึ่งสร้างความยุ่งยากในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษา และเป็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนได้ให้ความสนใจเป็นกรณีพิเศษ โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสนใจเป็นกรณีพิเศษ โดยได้กำชับให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรม แต่สภาพปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาก็ไม่ได้ลดน้อยลง แต่กลับมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มที่จะขยายตัว ซึ่งพิบูลสิหาพงษ์ (2546 : 25) กล่าวว่า เยาวชนซึ่งเป็นเด็กในวัยเรียน มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง หนีเรียน เล่นการพนัน เที่ยวกลางคืน สูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยสมควร ในที่สุดก็หันเข้าหา ยาเสพติด ขาดความสนใจต่อการศึกษาเล่าเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของบุคลากรใน 5 ด้าน ได้แก่ การเตรียมการ การดำเนินการ การให้ความร่วมมือ การประเมินผล และการนำผลการปฏิบัติสู่การปรับปรุง
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตาม ความคิดเห็นของบุคลากรทั้ง 5 ด้านโดยจำแนกตามสภาพตำแหน่ง และประสบการณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นบุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 รวมทั้งสิ้น 1,189 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 96 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,093 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejci & Morgan : 2538; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) แล้วทำ

การสุ่มแต่ละระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เมื่อได้จำนวนจึงสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 76 คน และครูผู้สอน จำนวน 285 คน รวมทั้งสิ้น 361 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ รวมทั้งสิ้น 50 ข้อ และเป็นคำถามปลายเปิด และตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อนำไปทดลองใช้กับบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ทหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น 0.837

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่เป็นต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 361 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้ 361 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติ ดังนี้

4.1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

4.2. ข้อมูลการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของบุคลากร วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอเป็นข้อมูลประกอบความเรียง

4.3. ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) จำแนกตามประสบการณ์ โดยใช้การตรวจสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่เป็นคำถามปลายเปิด ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนต่อการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนต่อการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินผล และ ด้านการนำผลการปฏิบัติไปสู่การปรับปรุง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนต่อการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน
4. ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ มีดังนี้ ปัญหาในการดำเนินงาน ได้แก่ ไม่สามารถตรวจสอบผู้ที่มีปัญหาเสพติดได้อย่างต่อ ขาดความร่วมมือและความสนใจจากครูแผนกงานอื่นๆ ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน และการจัดทำข้อมูลนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดยังไม่เป็นระบบ ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้บริหารและครูควรร่วมกันวางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างต่อเนื่อง มีการวางแผนและดำเนินงานในเชิงรุก มีการจัดตั้งกลุ่มเฝ้าระวังยาเสพติดในโรงเรียน ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินการ ควรมีการดำเนินการตามกฎหมายอย่างจริงจัง ควรมีการตรวจสอบหาสารเสพติดในนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ

อภิปรายผล

จากการศึกษา การดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้มีประเด็นนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนต่อการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่ออนาคตและชีวิตของนักเรียนและเยาวชน ซึ่งทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด จึงได้มีการดำเนินงานและบริหารจัดการปัญหาเสพติดในโรงเรียนหรือสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรการการป้องกันยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันวางแผนในการดำเนินงาน แต่งตั้งบุคลากรในการรับผิดชอบการปฏิบัติงาน มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน แล้วสรุป วิเคราะห์ ผลการดำเนินงานเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุง แก้ไขเพื่อให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา เตียววานิช (2547 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์กับเจตคติกับกระบวนการบริหาร

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีกระบวนการบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกด้าน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการประเมินผล และด้านการนำผลการปฏิบัติไปสู่การปรับปรุง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานหรือการปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนที่แตกต่างกันโดยผู้บริหารมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย สั่งการ ควบคุมดูแลการดำเนินการ ส่วนครูผู้สอนจะมีหน้าที่ดำเนินการหรือปฏิบัติตามนโยบาย คำสั่ง ตามที่ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบในภาคปฏิบัติ จึงได้พบ สัมผัส และรับรู้กับสภาพที่เป็นจริงในกระบวนการดำเนินงาน และได้ปกครองดูแล มีความใกล้ชิดกับเด็กนักเรียนมากกว่า จึงทำให้มีความเห็นแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก บูรณ์เจริญ (2554: บทคัดย่อ) ได้วิจัยสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 ด้านการเตรียมการ ควรมีการระดมสมองระหว่างผู้บริหารกับครูและบุคลากรทุกฝ่าย ร่วมจัดทำแผนการดำเนินงาน ร่วมปรึกษาหารือ วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์เพื่อนำมาวางแผนและกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ควรมีการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับในการวางแผน ดำเนินการ และควรมีการสำรวจสถานการณ์ปัญหาเสพติดในบริเวณที่ตั้งของโรงเรียนให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและปัจจุบัน

1.2 ด้านการดำเนินการ ควรมีการบริหารจัดการโดยเน้นหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกันและครอบคลุมขั้นตอนการปฏิบัติ การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดต้องดำเนินงานควบคู่กับกิจกรรมหลายๆ อย่าง ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องร่วมเข้ากิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งกิจกรรมในโรงเรียนและกิจกรรมร่วมกับชุมชน และขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน

1.3 ด้านการให้ความร่วมมือ ควรมีการประสานขอความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชน คณะกรรมการทุกระดับ ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องและ กำหนดตัวผู้รับผิดชอบในการประสานงานอย่างชัดเจน ควรสร้างความรู้ความเข้าใจกับชุมชนและผู้ปกครองในการให้ข้อมูล พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของคนในชุมชนหรือบุตรหลาน และสร้างการมีส่วนร่วมทั้งด้านการป้องกัน

การปราบปรามและการบำบัดรักษาอย่างจริงจัง ทั้งนี้ เพราะการดำเนินการป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดลำพังแต่โรงเรียนฝ่ายเดียวไม่อาจสำเร็จได้ แต่จะต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย

1.4 ด้านการให้ความร่วมมือ ควรจัดระบบการติดตาม การนิเทศ การควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ครูประจำชั้น ครูแนะแนว หรือครูผู้รับผิดชอบ ควรติดตามพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างใกล้ชิด และรายงานคณะผู้บริหารโรงเรียนตรงตามความเป็นจริง ควรให้มีการประเมินทั้งภายนอก ภายในโดยให้บุคคลภายนอก เช่น หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ผู้ปกครอง หรือประชาชนทั่วไป ร่วมประเมินผลการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของโรงเรียน

1.5 ด้านการนำผลการปฏิบัติสู่การปรับปรุง ควรมีการประสานและขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไข ปรับปรุง ซ่อมบ่หรือซื้อขัดข้องต่างๆ ควรปรับปรุงกระบวนการคัดกรองนักเรียนที่เป็นผู้เสพหรือเป็นกลุ่มเสี่ยงให้ชัดเจน และการยอมรับ หรือรับฟังข้อเสนอแนะจากทุกคนเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัย ที่มีผลสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

2.3 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขตอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- ดิเรก บุรณ์เจริญ. (2554). สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชนชน อินทจันทร์. (2556). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ ป.ร.ด. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชัย กัลโยธิน. (2550). การป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 10. บุรีรัมย์ : กลุ่มวิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรหมมี พุ่มไม้. (2548). กระบวนการบริหารเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดตามความเห็นของบุคลากร ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- พิกุล สีหาพงษ์. (2546, เมษายน - มิถุนายน). วัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ความดีและ

ความสุขของผู้เรียน. วารสารวิชาการ. 6 (2) : 25

รังสรรค์ คำเกิด. (2554). แนวทางการบริหารจัดการปัญหายาเสพติดในโรงเรียนชายโอกาสทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(การบริหารการศึกษา) บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. (2556). แผนปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ปี 2557. กรุงเทพฯ.

สุริยันต์ เสรีเรื่องยุทธ. (2551). การศึกษากระบวนการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).

สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.